

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 2.12.2011
KOM(2011) 849 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Status over Innovations-EU 2011

1. NØDVENDIGHEDEN AF INNOVATION

Innovations-EU¹, et flagskibsinitiativ under Europa 2020-strategien, er en integreret innovationsstrategi, der er bygget op omkring 34 specifikke forpligtelser. Initiativet er baseret på en bred definition af innovation, der omfatter den private, den offentlige og den tredje² sektor, og har til formål at sikre, at innovative idéer omsættes til nye varer og tjenesteydelser, der skaber vækst og arbejdspladser.

I det første år med Innovations-EU er den økonomiske krise og finanskrisen gået ind i en ny fase. Opsvinget er i fare, og befolkningens tillid er blevet mindre på tværs af de forskellige sektorer inden for økonomien. Der udøves et kraftigt pres for at skære i investeringer i fremtidige kilder til økonomisk vækst.

Samtidig vinder Øst stadig mere ind på Vest som økonomisk magtfaktor. I både Innovations-EU's resultattavle og rapporten om konkurrenceevne³ fremhæver man, at Europas resultater inden for forskning og innovation er blevet forringet gennem de senere år, hvilket fører til, at den allerede betragtelige innovationskløft i forhold til USA og Japan bliver endnu bredere. Desuden er Kina, Indien og Brasilien hurtigt ved at indhente EU, idet de har forbedret deres resultater 7 %, 3 % og 1 % hurtigere end EU år for år gennem de seneste fem år.

I denne rapport vil vi argumentere for og påvise, at

- innovation er vores bedste mulighed for at få den europæiske økonomi tilbage på sporet og løse samfundets udfordringer i den globale økonomi. Det er endnu vigtigere og mere påkrævet at gennemføre målene for Innovations-EU, nødvendigheden af innovation end sidste år
- Innovations-EU fik en imponerende start med stærk opbakning fra Europa-Parlamentet⁴, Det Europæiske Råd⁵ og Rådet (konkurrence)⁶
- generelt har man gjort gode fremskridt med iværksættelsen af de 34 forpligtelser inden for Innovations-EU. Med udgangspunkt i omfattende diskussioner med interessenterne har man fremsat og afprøvet forslag til retsakter i overensstemmelse med planen⁷

¹ Europa 2020-flagskibsinitiativ – Innovation i EU, SEK(2010) 1161.

² Den tredje sektor betegner en lang række organisationer, der befinder sig midt mellem marked og stat.

³ Resultattavle for Innovations-EU 2010, www.proinno-europe.eu og rapport om Innovations-EU's konkurrenceevne 2011 http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?section=competitiveness-report&year=2011; En analyse af resultaterne for konkurrenceevnen for de enkelte medlemsstater afslører også, at mange af dem bør intensivere deres innovationsindsats: SEK(2011) 1187.

⁴ EP's beslutning 2010/2245 INI af 27.4.2011.

⁵ Konklusioner af 4.2.2011.

⁶ Rådets (konkurrenceevne) konklusioner af 26.11.2010.

⁷ F.eks. offentlige høringer om den fremtidige finansiering af EU's forskning og udvikling, om det europæiske forskningsrum, om modernisering af det offentlige indkøbspolitik m.fl.

- Kommissionen foreslår, at man øger investeringerne i forskning, innovation og uddannelse til støtte for EU's vækstdagsorden. Med Horizon 2020-forslaget gennemføres mange af forpligtelserne inden for Innovations-EU
- der er opnået gode resultater ved at skabe betingelser, der gør vejen fra idé til marked nemmere. Kommissionen har allerede fremsat forslag til lovgivning om fælles patentbeskyttelse og modernisering af fastlæggelsen af standarder.
- Kommissionen har fået et stærkt mandat til at fremsætte foranstaltninger til gennemførelse af det europæiske forskningsrum inden 2014. Der er gennemført en offentlig høring med henblik på medio 2012 at fremsætte forslag til rammer for det europæiske forskningsrum, som kan sikre et yderst effektivt integreret forskningssystem i Europa.
- udfordringen for den næste gennemførelsesfase bliver derfor, at alle aktører skal påtage sig et kollektivt ansvar for levering inden for Innovations-EU, vedtage de forslag, som Kommissionen fremsætter og omsætte de konkrete politiske forpligtelser til handling på både nationalt plan og EU-plan.

I denne rapport fokuserer vi på centrale nøgleaktioner i 2011. Der findes en kort oversigt over status for alle de 34 forpligtelser i Innovations-EU i bilaget, og der kan findes nærmere detaljer via Innovations-EU's informations- og efterretningsystem (I3S) på <http://i3s.ec.europa.eu/home.html>.

Det skal ses i sammenhæng sammen med de øvrige flagskibsinitiativer inden for Europa 2020-strategien om at levere intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og akten for det indre marked, der blev vedtaget i april 2011⁸. De hænger alle sammen og forstærker hinanden gensidigt.

2. AT SKABE VÆKST OG ARBEJDSPLADSER GENNEM INNOVATION

2.1. At gøre Europa mere robust over for krisen

De udfordringer, vi står over for med hensyn til de offentlige financers bæredygtighed, økonomiske ubalancer og vækstfremmende reformer, er bestemmende for EU's politiske dagsorden⁹.

Der er tegn på, at store budgetforpligtelser til uddannelse, forskning og innovation — intelligent finanspolitisk konsolidering¹⁰ — kombineret med et innovationsvenligt erhvervsmiljø er en effektiv måde at trække Europa ud af krisen på.

Man kan konstatere, at de medlemsstater, der traditionelt investerer mere i F&U og uddannelse, klarede den økonomiske uro bedre (se fig. 1). Investeringer i F&U og uddannelse øger chancerne for at afhjælpe krisens negative virkninger og giver

⁸ Meddelelse: "Akten for det indre marked. Tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid", KOM(2011) 206 endelig.

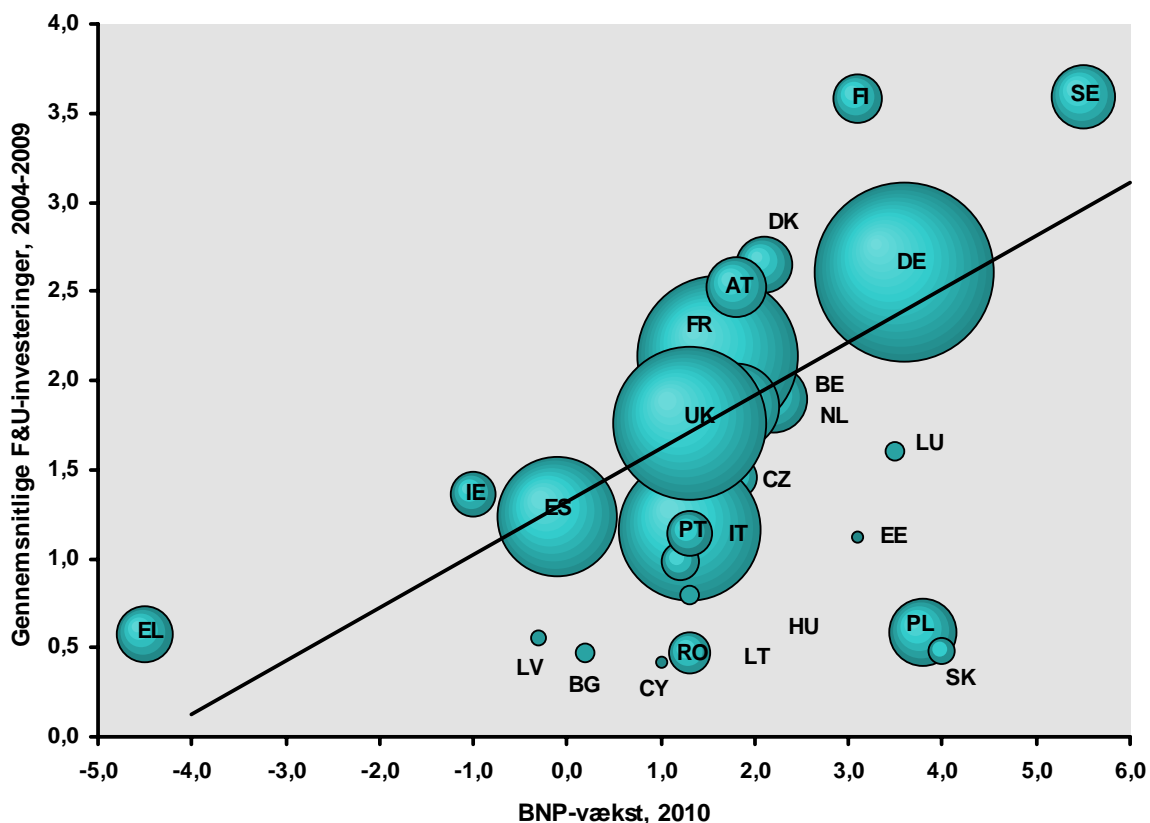
⁹ José Manuel Barroso, Unionens tilstand, 28. september 2011.

¹⁰ "Intelligent" finanspolitisk konsolidering betyder beskyttelse og forstærkning af investeringer i kilderne til den fremtidige vækst med særligt fokus på forskning, innovation og uddannelse som vækstfremmende udgifter.

samtidig adgang til redskaber, som giver landene mulighed for at vende hurtigere tilbage, når opsvinget kommer.

Men målet om at genskabe væksten og forbedre de europæiske borgeres velfærd kræver en kombination af politikker, der påvirker de overordnede rammevilkår for innovationen og produktmarkedernes sunde funktion. Også her er der tegn på, at bedre rammebetingelser hænger sammen med en mere stabil økonomisk genopretning (se fig. 3) og højere økonomisk vækst på længere sigt¹¹.

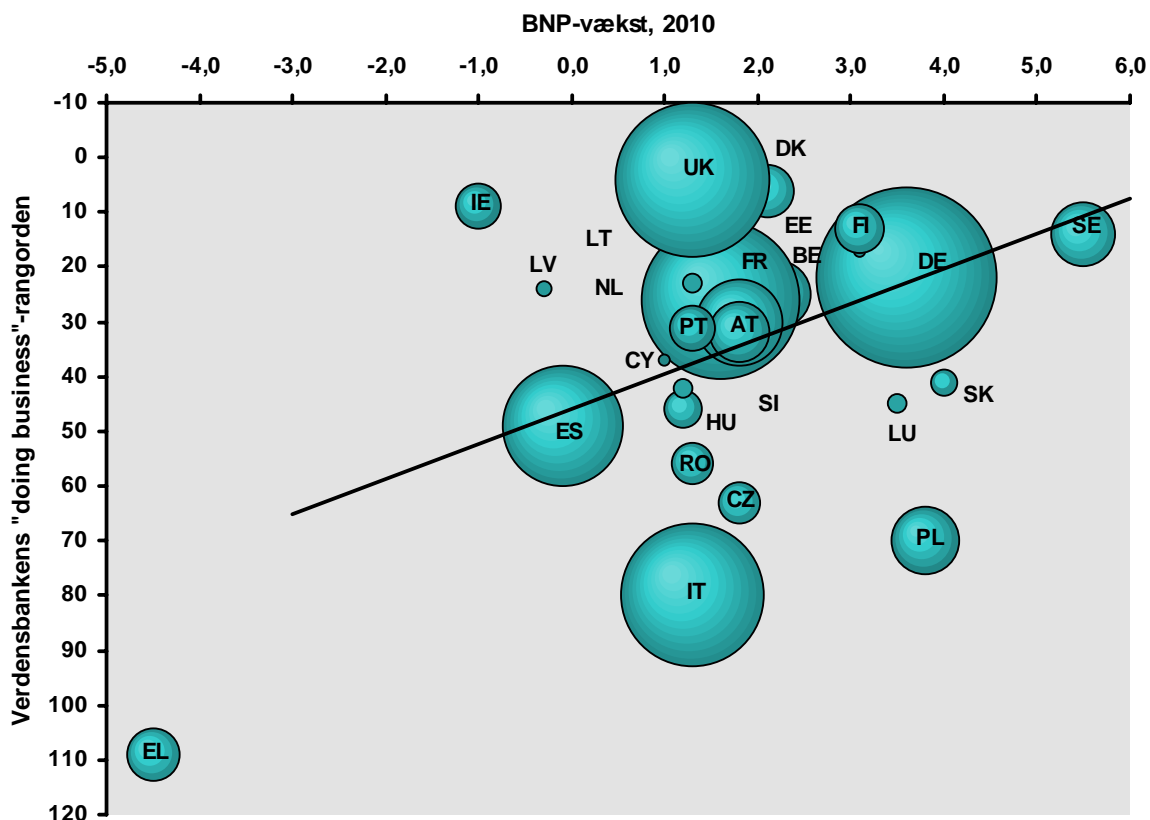
Figur 1 F&U-investeringer og økonomisk genopretning

NB: (1) Malta og Slovenien er ikke synlige i grafen.

¹¹ Den lineære interpolation viser korrelationen mellem variablerne i figurerne. De statistisk betydningsfulde korrelationskoefficienter (som en andel af EU's BNP) er: 0,66 for F&U-BNP og 0,39 for erhvervs klima. Boblens størrelse afspejler økonomiens størrelse. Eurostat-data er hentet fra "Videnskabs- og teknologiindikatorer". Rammebetingelserne måles ved hjælp af skalaen i Verdensbankens "Doing Business Report". En 5-årig gennemsnitsinvestering bruges som eksempel på tidligere investeringer i lyset af F&U's relative stabilitet målt i procent (i forhold til BNP). Fig. 1 og 2 viser oplysninger baseret på korrelation, mens en velfunderet årsagsvurdering vil kræve en mere tilbunds gående økonometrisk analyse baseret på en række supplerende økonomiske og institutionelle faktorer (som f.eks. indhentningseffekt).

Figur 2 Erhvervsklima og økonomisk genopretning

NB: (1) Bulgarien er ikke synlig i grafen.

Kilder: GD RTD's og JRC's egne beregninger baseret på Eurostats og Verdensbankens data

2.2. Reformering af nationale forsknings- og innovationssystemer

Medlemsstaterne blev opfordret til at foretage en selvevaluering af deres innovationssystemer- og politikker¹², som ligeledes kunne anvendes i Europa 2020-strategien.

Generelt omfatter de nationale reformprogrammer en række foranstaltninger, der udgør et godt udgangspunkt for stimulering af innovation. Men som det fremgår af Kommissionens vurdering af sin politiske vejledning i det første "europæiske halvår", savner nationale programmer ofte ambitioner og specifikke målsætninger. Der er behov for en yderligere indsats for at nå EU's F&U-mål på 3 %, og medlemsstaterne skal gøre mere for at beskytte og prioritere udgifterne til forskning og uddannelse og de centrale infrastrukturer med henblik på at understøtte den fremtidige vækst¹³.

¹² Innovations-EU-forpligtelse nr. 33.

¹³ Meddelelse: "Afslutning af det første europæiske halvår med økonomisk-politisk samordning", KOM(2011) 400 endelig.

Der kunne udledes nogle få tendenser af de annoncerede reformer vedrørende forskning og innovation (her følger et par ikke-udtømmende eksempler):

- 1) De fleste medlemsstater er i færd med at forbedre deres forvaltningsstrukturer og strategiske retningslinjer for forskning og innovation, hvilket ofte ledsages af en gradvis integration af de to politikområder og mere målrettede offentlige midler til udvalgte områder. På nuværende tidspunkt prioriterer meget få lande imidlertid deres indsats på de samfundsmæssige udfordringer.
 - Tyskland har ajourført sin strategi for højteknologi 2020 for at styrke efterspørgslen efter forskning og innovation med større fokus på samfundsmæssige udfordringer.
 - Spanien har iværksat en omfattende proces for at reformere sin forsknings- og innovationspolitik med en ny lov om videnskab, teknologi og innovation og en national innovationsstrategi.
 - Slovakiet har udpeget en højtstående regeringsrepræsentant for vidensøkonomien og har oprettet to agenturer, der skal gennemføre politiske foranstaltninger vedrørende forskning og innovation.

- 2) Et flertal blandt medlemsstaterne arbejder på at skabe forbedrede rammebetingelser eller yde økonomisk støtte til forskning og innovation, navnlig gennem skatte- og afgiftsmæssige initiativer vedrørende F&U og forskellige former for støtte til innovative SMV'er, inklusive risikokapital. Et stigende antal medlemsstater er opmærksomme på innovationspolitiske instrumenter på efterspørgselsiden, navnlig offentlige indkøb¹⁴. Indtil videre benytter kun nogle få lande en metode, hvor man forsøger at integrere instrumenter på både efterspørgsels- og udbudssiden.
 - Belgien har udvidet skattebegunstigelserne til forskning og innovation og har planer om at tilbyde incitamenter til oprettelse og udvikling af nye videnskabsbaserede virksomheder som spin-out-virksomheder fra store virksomheder eller spin-off-virksomheder fra forskningsinstitutioner.
 - Danmark har integreret aspekter på efterspørgselsiden i støtteprogrammer for offentlig-private samarbejdsprojekter. Man har oprettet en fond til virksomhedsinnovation, der yder støtte til forretningsmuligheder inden for grøn vækst og velfærd.
 - Polen har indført uddannelseskurser for 500 indkøbere, 1 500 repræsentanter for SMV'er og 1 000 erhvervsstøtteorganisationer for at styrke det offentlige indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser.

Man bør overveje at koordinere med initiativer på EU-niveau for bedre at kunne udnytte synergier og samle risici og ressourcer.

¹⁴ Der findes flere oplysninger om tendenserne vedrørende innovationspolitikker på efterspørgselsiden i Europa i følgende nyligt offentliggjorte rapport: http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=7011.

- 3) Med hensyn til F&U-budgetter har kun få medlemsstater — bl.a. Danmark, Frankrig, Tyskland og Sverige — iværksat nye finansieringsinitiativer, mens andre som Slovenien øremærker en betydelig andel af strukturfondene til forskning og innovation. Tilsyneladende er de lande, der lægger vægt på at øge deres F&U-finansiering, de samme, som overvejer det bredeste spektrum af vækstfremmende foranstaltninger i henhold til indsatsområderne i Innovations-EU, og de klarer sig allerede godt på innovationsområdet eller har ambitioner om at komme til det.
- Frankrig investerer yderligere 21,9 mia. EUR i perioden 2009-2014 i videregående uddannelse og forskning (initiativet "Investissements d'Avenir")
 - Tyskland har forpligtet sig til at øge de offentlige budgetter til forskning og uddannelse med 12 mia. EUR i perioden 2010-2013.
 - Slovenien øger sit F&U-budget ved at afsætte strukturfondsmidler til F&U og innovation.

I en undersøgelse¹⁵ for nylig om det offentlige F&U-udgifter viste det sig, at beskedne innovationslande som Rumænien, Bulgarien og Letland og moderate innovationslande som Ungarn, Polen og Slovakiet påtager sig ambitiøse politiske forpligtelser vedrørende F&U-udgifter. I modsætning hertil er et flertal blandt innovationsfølgende lande¹⁶ og innovationsmoderate lande¹⁷ for nylig begyndt at begrænse eller har til hensigt at begrænse deres indsats.

Der er en klar risiko for, at innovationskløften mellem medlemsstaterne bliver bredere. Det er vigtigt, at innovationssvage lande fastholder deres nye positive forpligtelser, og at innovationsmoderate lande opfordres til ikke at reducere deres offentlige F&U-investeringer yderligere og begynder at planlægge, hvordan de skal indhente deres tabte dynamik. Kun på denne måde kan Europa opfylde sine ambitioner vedrørende forsknings- og innovationsmålene.

2.3. Mere og bedre EU-finansiering af forskning og innovation

Innovations-EU sigter mod at levere udfordringsstyret, strømlinet og forenklet finansiering af EU's forskning og innovation. I sit forslag til "Budget for Europa 2020"¹⁸ planlægger Kommissionen en betydelig revision af det fremtidige EU-budget i retning af forskning og innovation, idet man samler de nuværende forsknings- og innovationsprogrammer i en fælles strategisk ramme — Horizon 2020 — for at finansiere hele innovationscyklen¹⁹. Mange af forpligtelserne under Innovations-EU gennemføres via Horizon 2020, navnlig: øget fokus på samfundets udfordringer, en styrket fremgangsmåde over for SMV'er og øget støtte til introduktion af innovation på markedet, herunder gennem indkøb, fastsættelse af standarder samt lån og egenkapitalfinansiering²⁰. Der er allerede indført en række forenklinger af det

¹⁵ Spørgeskema fra Udvalget for det Europæiske Forskningsrum (ERAC) fra 2011 om F&U-investeringer og politiske initiativer i EU's medlemsstater og associerede lande.

¹⁶ Østrig, Estland, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Slovenien, Det Forenede Kongerige.

¹⁷ Grækenland, Italien, Portugal, Spanien.

¹⁸ KOM(2011) 500 og SEK(2011) 867 og 868 af 29.6.2011.

¹⁹ Innovations-EU-forpligtelse nr. 6 og 7.

²⁰ Navnlig Innovations-EU-forpligtelse nr. 6 og 7, men også 10, 16, 17, 20, 27.

nuværende rammeprogram (RP7) tidligt i 2011, og Horizon 2020 vil indeholde mere vidtrækkende forenklinger.

Sideløbende retter man allerede den nuværende EU-finansiering af forskning og innovation mod prioriteringerne inden for Innovations-EU. Kommissionen afprøver nye fremgangsmåder med Horizon 2020 for øje for at indhente erfaringer og lette en gnidningsløs gennemførelse. Det gælder f.eks. et nyt instrument, der er målrettet mod SMV²¹, som vil udfylde finansieringshullet for tidlig højrisikoforskning og -innovation, stimulere nyskabende innovationer og øge udnyttelsen af F&U-resultater. Under Marie Curie Industry-Academia Partnerships and Pathways, der specifikt sigter mod at bygge broer mellem uddannelsesinstitutionerne og virksomhederne, er 50 % af de deltagende virksomheder SMV'er. Et andet eksempel er støtte til prækommercielle indkøb og offentlige indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser. I 2012 og 2013 vil der derfor blive tale om betydelig eksperimentering og finpudsning af aktiviteter.

Under samhørighedspolitikken i perioden efter 2013 vil man også have øget fokus på forskning og innovation. Kommissionens tilhørende lovgivningspakke blev vedtaget den 6. oktober 2011. Blandt forslagene andre kendetegn er større konditionalitet ved anvendelsen af midlerne under EU's samhørighedspolitik. Støtten vil navnlig være betinget af, at der findes en national eller regional strategi for intelligent specialisering, der er forenelig med kendetegnene for velfungerende nationale eller regionale forsknings- og innovationssystemer²². Desuden bør regionerne afsætte en minimumsdel af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til de tre investeringsprioriteringer vedrørende forskning og innovation, SMV'er og en økonomi med lav CO₂-udledning. Generelt bør det samlede minimum, der afsættes til disse tre prioriteringer på nationalt plan, være på mindst 80 % i mere udviklede regioner og overgangsregioner og mindst 50 % i de mindre udviklede regioner²³.

2.4. Arbejde i partnerskab for at løse samfundsmæssige udfordringer

For at afhjælpe en fragmentering af indsatsen og det lave tempo i forandringerne annoncerede Innovations-EU europæiske innovationspartnerskaber²⁴, hvor man mobiliserer aktører over hele innovationscyklen og på tværs af sektorer med et overordnet mål om at fremskynde innovative løsninger på samfundsmæssige udfordringer.

I 2011 har man afprøvet dette koncept inden for et europæisk pilotinnovationspartnerskab om "aktiv og sund alderdom". Formålet med partnerskabet er at fordoble antallet af sunde leveår i EU inden 2020 ved at sikre en tredobbelte gevinst for Europa:

²¹ På Det Europæiske Råds møde i februar 2011 opfordrede man Kommissionen til at undersøge mulighederne for en ordning i stil med innovationsforskningsordningen for mindre virksomheder.

²² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, KOM(2011) 615.

²³ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og målet om investeringer i vækst og beskæftigelse, KOM(2011) 614.

²⁴ Innovations-EU-forpligtelse 29.

- forbedring af europæiske borgeres sundhedsstatus og livskvalitet med særligt fokus på ældre
- støtte til langsigtet bæredygtighed og effektivitet i sundheds- og socialplejesystemer og
- styrkelse af EU's erhvervslivs konkurrenceevne gennem et forbedret erhvervsklima, der skaber grundlag for vækst og udvidelse af nye markeder.

Både Rådet²⁵ og Parlamentet²⁶ bifaldt målene i de europæiske innovationspartnerskaber og støttede iværksættelsen af pilotforsøget for at afprøve konceptet og vurdere, hvordan det bedst kan gennemføres. Den første vurdering af styringen og processerne inden for "aktiv og sund alderdom"²⁷ tyder på, at pilotforsøget var meget vellykket, når det gjaldt om at mobilisere interessenterne i forberedelsesfasen. Den præciserede også, hvordan et europæisk innovationspartnerskab kan styrke sammenhængen i vores forsknings- og innovationsprioriteringer, og hvordan man kan fokusere, strømline og forenkle vores indsats, samtidig med at man peger på foranstaltninger, der kan bygge bro og fremskynde introduktionen af innovationer på markedet. Vurderingen gjorde det klart, at europæiske innovationspartnerskaber ikke har forrang frem for eller erstatter andre eksisterende initiativer eller instrumenter, og at de heller ikke er en erstatning for eksisterende institutionelle beslutningsmekanismer.

Den strategiske gennemførelsesplan for AHA blev offentliggjort i november 2011. I planen skitserer man et sæt af prioriterede områder, herunder nøgleområder til øjeblikkelig gennemførelse. Andre europæiske innovationspartnerskaber er under forberedelse: "Råmaterialer" for sikre og bæredygtige leverancer, "Landbrugets produktivitet og bæredygtighed" for at fremme et konkurrencedygtigt og bæredygtigt landbrug, "Vandeffektivitet" for at sikre de europæiske borgeres, virksomheders og landbrugs behov for denne vitale ressource, og "Intelligente byer", der skal løse de store udfordringer på energiområdet.

2.5. Maksimering af social og territorial samhørighed

For at sikre, at alle regioner inddrages, og for at undgå en "innovationskløft" foreslår Innovations-EU at udnytte strukturfondene bedre til forskning og innovation og til pilotaktiviteter vedrørende innovation i den sociale og offentlige sektor, idet man indarbejder social innovation i EU's finansieringsprogrammer²⁸.

I juni 2011 iværksatte Kommissionen en "platform for intelligent specialisering"²⁹, hvor man samler ekspertise fra universiteter, forskningscentre, regionale myndigheder, virksomheder og Kommissionens tjenestegrene³⁰ for at lette de nationale og regionale myndigheders udformning og gennemførelse af intelligente

²⁵ Det Europæiske Råd af 4.2.2011; Rådets (konkurrence) konklusioner af 26.10.2010 og 9.3.2011.

²⁶ Europa-Parlamentets beslutning af 11.11.2010 og betænkning af 11.5.2011.

²⁷ Internt arbejdsdokument i Kommissionen, "Pilotforsøget med et europæisk innovationspartnerskab om aktiv og sund aldring (AHA) Første erfaringer med styring og processer", SEK(2011) 1028.

²⁸ Innovations-EU's forpligtelse nr. 24, 25, 26 og 27.

²⁹ <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm>

³⁰ Af eksempler kan nævnes Regional Innovation Monitor (<http://www.rim-europa.eu/>) og European Cluster Observatory (<http://www.clusterobservatory.eu/index.html>).

specialiseringsstrategier. Interaktionen mellem Horizon 2020 og fondene under samhørighedspolitikken vil blive styrket, herunder gennem supplerende foranstaltninger under Horizon 2020, der sigter mod at udvide deltagelsen, støtte netværkssamarbejde, indlæring af politik samt rådgivning.

I marts 2011 iværksatte Kommissionen initiativet Social Innovation Europe³¹ med henblik på at støtte sociale innovatorer i at skabe nye varer og tjenesteydelser samt at udvikle nye arbejdsmetoder, der skaber samfundsmæssig værdi og resultater for organisationer og kunder. Dette initiativ bidrager også til at finde frem til finansiering og viden om opskalering fra idé til projekt og endda til en ny virksomhed. Social innovation er også et af de redskaber, der anvendes i meddelelsen om socialt iværksætteri, som Kommissionen vedtog den 25. oktober 2011³². I dette initiativ opstilles der 11 foranstaltninger til støtte for udviklingen af socialt iværksætteri og virksomhedsdrift i Europa, f.eks. inden for finansiering, vedtagelse af lovgivningsrammer, mærkning (og dermed bevidstgørelse og synlighed) samt offentlige indkøb. EU finansierer allerede betydelige forskningsaktiviteter vedrørende social innovation via RP7, og social innovation kommer til at spille en vigtig rolle for løsningen af de samfundsmæssige udfordringer, som Horizon 2020 er rettet mod.

For at udvikle en bedre forståelse af innovation inden for den offentlige sektor er Kommissionen i færd med at udarbejde den første resultattavle for innovation inden for den offentlige sektor, som bliver færdig i 2012. Den offentlige sektor skal tage innovationen til sig og foregå med et godt eksempel. Regeringerne skal være proaktive og føre an inden for innovation og udvise iværksætterånd for at levere flere og bedre tjenesteydelser og infrastrukturer til borgere og virksomheder, mens de samtidig forbedrer omkostningseffektiviteten. For at opfylde denne ambition skal den offentlige sektor gå fra kun at være beskytter af F&U til også at omsætte sin købekraft til efterspørgsel efter innovative løsninger. Der findes en rigdom og en mangfoldighed af europæiske idéer og gode eksempler på alle myndighedsniveauer.

Høringen af arbejdsmarkedets parter for at undersøge, hvordan vidensøkonomien kan udbredes til alle beskæftigelsesniveauer og alle sektorer, er endnu ikke gennemført³³.

3. STYRKELSE AF EUROPAS VIDENBASE OG MINDSKELSE AF FRAGMENTERINGEN

3.1. At skaffe de bedste talenter til Europa

For at sikre en tilstrækkelig tilgang af højt kvalificerede arbejdstagere skal Innovations-EU tilbyde forskere mere attraktive karrierer og fjerne hindringerne for deres bevægelighed på tværs af sektorer og lande. Europas efterspørgsel efter højt kvalificerede personer ventes at stige med næsten 16 mio. i perioden frem til 2020³⁴.

³¹ www.socialinnovationeurope.eu

³² Meddelelse fra Kommissionen om socialt iværksætteri, SEK(2011) 1278.

³³ Innovations-EU-forpligtelse nr. 28.

³⁴ Kommissionens arbejdsdokument om den seneste udvikling inden for de videregående uddannelser i Europa, SEK(2011) 1063, s. 30.

Udgangspunktet er de almene og faglige uddannelsessystemer. I september 2011³⁵ fremlagde Kommissionen en reformstrategi for modernisering af de videregående uddannelser, herunder ved at øge antallet af færdiguddannede, forbedre undervisningens kvalitet og tilpasse læseplanerne og udbuddet af uddannelsesprogrammer til de ændrede behov i økonomien som helhed, ved at uddanne flere forskere og forbedre sammenhængen mellem forskning, uddannelse og innovation.

Forskerne er centrum i den videnintensive økonomi. EU har skønmæssigt behov for en million nye forskningsarbejdspladser for at nå målet med en F&U-intensitet på 3 %, hovedsagelig inden for den private sektor. Medlemsstaterne er blevet opfordret til at udvikle nationale strategier for at kunne uddanne tilstrækkeligt mange forskere til at opfylde deres nationale F&U-mål og for at fremme attraktive ansættelsesbetingelser³⁶. Kommissionen vil overvåge udviklingen nøje og udarbejde sin første statusrapport i foråret 2012.

Med henblik på at gøre EU mere attraktiv for talenter fra tredjelande vil Kommissionen udarbejde en tilsynsrapport i 2012 om gennemførelsen af direktivet om visum for videnskabsfolk³⁷. En undersøgelse for nylig tyder på en betydelig stigning i antallet af tilladelser, der er udstedt under direktivet: fra 239 i 2007 til 3713 i 2010. Men den samlede udbredelse er fortsat temmelig lav og koncentreret om seks medlemsstater.

For at hjælpe studerende og forskere med at træffe velinformerede valg om deres studium eller job, give institutionerne mulighed for at identificere og udvikle deres styrker og støtte de politiske beslutningstagere i udviklingen af effektive strategier for uddannelse, forskning og innovation iværksætter Kommissionen i 2012 et initiativ for at gennemføre en brugerstyret, flerdimensionel klassificering af universiteter³⁸ og et gennemsigtigt informationsværktøj, hvor de første resultater ventes i 2013.

Med henblik på at samle erhvervslivet og den akademiske verden for at slå bro over innovationskløfterne iværksatte Kommissionen i 2011 pilotprojekter for videnalliancer³⁹. Ud af de 94 indkomne forslag udvalgte man tre projekter, der sigter mod at udforme nye læseplaner og kurser, udvikle innovative metoder til levering af uddannelse og viden, og de vil hjælpe universiteterne med at modernisere ved at gå i retning af tværfaglige, iværksætterbaserede og stærkere erhvervspartnerkaber. Disse pilotprogrammer giver en nyttig indsigt i "Erasmus for alle"-programmet for perioden efter 2013.

³⁵ Meddelelse fra Kommissionen om en strategi for modernisering af Europas højere uddannelser, KOM(2011) 567.

³⁶ Innovations-EU-forpligtelse nr. 1.

³⁷ Innovations-EU-forpligtelse nr. 30.

³⁸ Innovations-EU-forpligtelse nr. 2.

³⁹ Idem.

3.2. Levering af det europæiske forskningsrum

Det er af allerstørste betydning at opnå et velfungerende europæisk forskningsrum, hvor forskere, videnskabelig viden og teknologi kan cirkulere frit⁴⁰. Utilstrækkeligt samarbejde og koordinering kombineret med forskellige systemiske fejl fører til en betydelig mængde af utilstrækkelige resultater i det europæiske forskningssystem som helhed. Det europæiske forskningsrum vil ud over at styrke samarbejde og koordinering også fremme konkurrence, hvilket baner vejen for forskningspræstationer i topklasse.

Med Det Europæiske Råds konklusioner af 4. februar 2011 forpligtes medlemsstaterne helt klart til at gennemføre det europæiske forskningsrum inden 2014. Der er iværksat en høring af interessenterne for at kunne foreslå en ramme og støtteforanstaltninger for det europæiske forskningsrum i 2012 med henblik på at fjerne forhindringer for bevægelighed og grænseoverskridende samarbejde⁴¹. Det overordnede mål med rammen for det europæiske forskningsrum er at forbedre sammenhængen og kompatibiliteten mellem alle medlemsstaternes og EU's forskningspolitikker, -programmer og -aktiviteter.

Der skal bl.a. tages hensyn til følgende ved udviklingen af rammen: kvaliteten af ph.d.-uddannelser, forskerbevægelighed, grænseoverskridende drift af forskningsorganisationer, formidling, udnyttelse og overførsel af forskningsresultater, forskningsinfrastrukturer og konsekvens i internationale samarbejdsstrategier og -foranstaltninger⁴².

Der er indført adskillige EU-initiativer og instrumenter med henblik på at løse de problemer, der er vigtige for at forbedre forskeres karrierer og bevægelighed.

- a) For at sikre, at flere ph.d.-studerende uddannes bedre og udstyres med færdigheder, der giver dem større muligheder for at arbejde på tværs af lande, beskæftigelsessektorer og discipliner, har Kommissionen foreslået EU-principperne om innovative ph.d.-uddannelser⁴³. Disse principper udgør en referenceramme baseret på den eksisterende bedste praksis⁴⁴. De indeholder vejledning i finansiering af europæiske og nationale forskeres uddannelse, samtidig med at de bevarer institutionernes og ph.d.-kandidaternes fleksibilitet og selvstændighed. Med henblik på at styrke kvaliteten af ph.d.-uddannelserne i Europa har Kommissionen under Marie Curie-aktionerne iværksat to nye ph.d.-initiativer, hvor man direkte satser på innovative læseplaner i ph.d.-programmer: europæiske ph.d.-studier i industrien og innovative ph.d.-programmer.
- b) For at gøre karrierestrukturerne mere sammenlignelige på tværs af beskæftigelsessektorer og lande og lette bevægeligheden mellem den

⁴⁰ Innovations-EU-forpligtelse nr. 4.

⁴¹ http://ec.europa.eu/research/era/consultation/era_consultation_en.htm

⁴² Se ledsagedokumentet til den offentlige høring om rammen for det europæiske forskningsrum http://ec.europa.eu/research/consultations/era/consultation_era.pdf.

⁴³ Se: KOM(2011) 567.

⁴⁴ Disse afspejler Salzburg-principperne for EUA, god praksis i medlemsstaterne og Marie Curie-aktionerne.

akademiske verden, industrien og andre beskæftigelsesområder fremmer Kommissionen en europæisk ramme for forskningskarrierer. Den udgør et referencepunkt for forskere og arbejdsgivere ved at indfange de nødvendige forskerkompetencer på fire forskellige karrieretrin⁴⁵. Med henblik på at udbrede bedste praksis for forskeres uddannelse og karriereudvikling har man via Marie Curie-samfinansieringsmekanismen hidtil støttet 81 programmer på regionalt, nationalt og internationalt niveau. De første resultater viser, at der indføres høje standarder for forskeres karrierer og ansættelsesbetingelser.

- c) For at gøre en forskerkarriere mere tiltrækkende og lette bevægeligheden yder Kommissionen rådgivning til universiteter og andre arbejdsgivere, der ønsker at oprette en europæisk fond for tillægspensioner til forskere. En sådan fond vil fremme arbejdskraftens bevægelighed, idet forskere får nemmere ved at tage deres tillægspensioner med sig, når de starter på et nyt job i et andet land. Interesserede arbejdsgivere skal kunne oprette konsortier i 2012, og fondene ventes at påbegynde deres arbejde i 2013.
- d) Som et første skridt i retning af at sikre mere åbne og gennemsigtige rekrutteringsprocedurer for forskere har Kommissionens tjenestegrene udviklet en fælles strategi⁴⁶ i tæt samarbejde med medlemsstaterne for at fremme opslag af ledige stillinger til forskere på EURAXESS-jobportalen⁴⁷. Medlemsstaterne bør intensivere deres indsats for at sikre, at alle offentligt finansierede forskerstillinger slås op online, og at institutionerne anvender åbne rekrutteringsprocedurer.

Banebrydende forskning og innovation kræver også forskningsinfrastrukturer i verdensklasse. Innovations-EU har et mål om senest i 2015 at have færdiggjort eller iværksat 60 % af de prioriterede europæiske forskningsinfrastrukturer, som på nuværende tidspunkt er identificeret af Det Europæiske Strategiske Forum om Forskningsinfrastruktur (ESFRI)⁴⁸. Ud af de 48 prioriterede projekter befinder 10 sig i gennemførelsesfasen, og andre 16 er på vej imod gennemførelsesfasen, dvs. imod at nå målet på 54 % inden udgangen af 2012.

Gennem rammeprogrammet for forskning ydes der støtte til forberedelsesfasen for alle ESFRI-projekter og ligeledes deres gennemførelsesfase, dog i mere begrænset omfang. Strukturfondene mobiliseres med henblik på anlægsfasen for de prioriterede forskningsinfrastrukturer. Man bruger f.eks. 236 mio. EUR fra strukturfondene til at bygge beamline-anlægget i Extreme Light Source (ELI), der ligger i Den Tjekkiske Republik. Kommissionen rådgiver også Rumænien og Ungarn om, hvordan strukturfondene kan bruges til andre dele af ELI i disse to lande.

ESFRI-forskningsinfrastrukturerne er et fremragende eksempel på, hvordan EU og medlemsstaterne samarbejder og samler ressourcer i projekter af fælles europæisk interesse.

⁴⁵ R1) forsker i første fase, R2) anerkendt forsker, R3) etableret forsker og R4) førende forsker.

⁴⁶ Jobstrategien blev godkendt af styringsgruppen om menneskelige ressourcer og mobilitet inden for det europæiske forskningsrum i november 2010.

⁴⁷ <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index>

⁴⁸ Innovations-EU-forpligtelse nr. 5.

Kommissionen bistår også medlemsstaterne med at anvende det europæiske konsortium for en forskningsinfrastruktur (ERIC) som juridisk ramme til etablering af de paneuropæiske forskningsinfrastrukturer. Den første ERIC-status blev i marts 2011 tildelt Survey of Health, Ageing og Retirement in Europe (SHARE), der vil føre til en bedre forståelse af aldringens indvirkning på de europæiske samfund.

3.3. Fremme af Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi som en model for innovationsstyring i Europa

Med henblik på at sikre en bedre integration af innovationscyklen samler Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) videregående uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og virksomheder i nye former for partnerskaber — Viden- og Innovationssamfund (VIS'er) — der fungerer inden for områderne vedvarende energi (*KIC InnoEnergy*), tilpasning til og modvirkning af klimaændringer (*Climate-KIC*) og fremtidens informations- og kommunikationssamfund (*EIT ICT Labs*).

De første resultater er allerede synlige i form af nyoprettede virksomheder (fem siden januar 2011) og et første masters-forløb, der gennemføres af KIC InnoEnergy med opbakning fra EIT, som har 155 studerende. Ved udgangen af 2011 vil Kommissionen vedtage EIT's strategiske innovationsdagsorden⁴⁹. Her vil man fokusere på at konsolidere de tre eksisterende VIS'er og gradvis oprette nye, som skal tage store samfundsmæssige udfordringer op i overensstemmelse med 2020-målene.

4. AT FÅ GODE IDÉER UD PÅ MARKEDET

Virksomhederne er hjertet af innovationen, fordi de identificerer markedsmuligheder og udvikler idéer til innovative løsninger med henblik på at udnytte disse muligheder. Men Europas iværksættere står over for mange forhindringer og negative rammebetingelser, når det drejer sig om at få idéer ud på markedet. Innovations-EU er gearet til systematisk at fjerne disse hindringer og skabe et indre marked for innovation.

Europa har behov for et mere afbalanceret policymix for udbud og efterspørgsel⁵⁰ med en hurtigere og moderniseret indførelse af standarder, patenter til rimeligere priser, flere offentlige indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser, bedre adgang til kapital og et ægte europæisk marked for viden.

Det har Kommissionen prioriteret i sine foranstaltninger i 2011, og man har gjort betydelige fremskridt med forslag om beskyttelse af enhedspatentet og fastsættelse af standarder, som Kommissionen allerede har vedtaget. To forpligtelser på dette område er bagud i forhold til tidsplanen: screening af de lovgivningsmæssige rammer inden for centrale områder begyndende med dem, der vedrører økoinnovation, og en handlingsplan for økoinnovation⁵¹ der fremlægges i december 2011.

⁴⁹ Innovations-EU-forpligtelse nr. 9.

⁵⁰ Se også Lead Market Initiative http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/lead-market-initiative/final-eval_en.htm

⁵¹ Innovations-EU-forpligtelse nr. 15 og 18.

4.1. Lettere adgang til finansiering

Især for unge og videnstyrede virksomheder er det at finde egnede investorer et vigtigt skridt i retning af en strategisk udvidelse af forretningsaktiviteter. Investorerne omfatter ofte offentlige myndigheder, der reducerer de innovationsrelaterede risici gennem støtteordninger eller private udbydere af risikovillig kapital, der leverer likvid kapital til nystartede virksomheder til gengæld for aktier.

Målt som andelen af BNP er investeringer af risikokapital i USA fire gange større end i EU. Desuden kan de europæiske investeringer spredes for meget, idet europæiske risikokapitalfonde investerer i dobbelt så mange virksomheder som deres amerikanske modstykker⁵². Kommissionen har til hensigt at fremlægge et initiativ sidst på året, som giver risikokapitalfonde mulighed for at skaffe kapital i alle 27 medlemsstater på grundlag af en enkelt registrering⁵³. Kommissionen vil også bestræbe sig på at afskaffe enhver form for beskatning, der stiller grænseoverskridende investeringer af risikovillig kapital ringere, og at reducere den administrative byrde. Dette vil ske som led i Kommissionens mere omfattende handlingsplan, der skal forbedre SMV'ers adgang til finansiering.

Kommissionen har desuden udnævnt formanden for the British Business Angels Association til formand for en ekspertgruppe. Ekspertgruppen har til opgave at formulere henstillinger om, hvordan man bedre kan skabe kontakt mellem innovative virksomheder og egnede investorer⁵⁴ på tværs af grænserne. Resultaterne bliver præsenteret i løbet af 2012.

Den nuværende finansieringsfacilitet med risikodeling (RSFF)⁵⁵ og de finansielle instrumenter inden for programmet for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) har medført en betydelig stigning i den private finansiering og vil blive udvidet i Horizon 2020 og programmet for virksomhedernes konkurrenceevne og SMV'er i 2014-2020⁵⁶.

I henhold til Kommissionens overordnede mål om "mindre og bedre" statsstøtte falder statsstøtten i forhold til BNP, mens den statslige støtte til forskning, udvikling og innovation fortsat stiger støt og nu udgør en tiendedel af de offentlige udgifter på dette område. I august gjorde Kommissionen status over funktionen af de rammer, der er bestemmende for statsstøtten på dette område⁵⁷. Næste skridt er en omfattende høringsproces for at forberede revisionen af den nuværende ramme i 2013.

⁵² Kelly R. (2011): "The performance og prospects of European Venture capital, European Investment Fund"; Working Paper 2011/9, EIF Research & Market Analysis.

⁵³ Innovations-EU-forpligtelse nr. 11.

⁵⁴ Innovations-EU-forpligtelse nr. 12.

⁵⁵ RSFF blev oprettet medio 2007 som et nyt gældsfinansieringsinstrument under RP7.

⁵⁶ Innovations-EU-forpligtelse nr. 10.

⁵⁷ Innovations-EU-forpligtelse nr. 13; internt arbejdsdokument i Kommissionen, "Midtvejsevaluering af rammerne for statsstøtte til forskning, udvikling og innovation" af 10.8.2011.

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_mid_term_review_en.pdf.

4.2. Beskyttelse og forbedring af værdien af intellektuel ejendomsret og fremme af kreativitet

På grund af udgifterne ved og kompleksiteten af patentudtagelse i Europa er et af målene med Innovations-EU, at de første EU-patenter skal udstedes i 2014⁵⁸, og at udnyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder til innovative produkter og tjenesteydelser skal fremmes⁵⁹. Kommissionen stræber mod at sikre en strategisk og afbalanceret tilgang til politikker, der vedrører aktiver, der er omfattet af den intellektuelle ejendomsret, og vedtog derfor i maj 2011 en plan med henblik på oprettelse af et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder⁶⁰.

Eftersom det ikke er lykkedes medlemsstaterne af nå til enighed om et EU-patent, udarbejdede Kommissionen i marts 2011 et forslag til en lovgivningspakke om indførelse af beskyttelse af et enhedspatent i et mindre geografisk område⁶¹. Det blev fremsat som reaktion på en anmodning fra en gruppe på 25 medlemsstater, som havde valgt et forstærket samarbejde for at komme ud af årtiers politiske blindgyde om indførelse af et enhedspatent. Den foreslåede lovgivningspakke vil gavne alle europæiske virksomheder, idet udgifterne til patentering i Europa vil falde med op imod 80 %. Mens udgifterne (inklusive oversættelse) til patentbeskyttelse i hele EU kan udgøre op til 32 000 EUR, vil de efter en overgangsperiode falde til 680 EUR for et europæisk enhedspatent i 25 medlemsstater. Man forventer at nå frem til en politisk aftale medio 2012.

For at lette indførelsen af et ægte europæisk marked for viden for patenter og licenser⁶² undersøgte Kommissionen en række muligheder for et valoriseringsinstrument for intellektuelle ejendomsrettigheder på EU-niveau som reaktion på opfordringen fra Det Europæiske Råd. I løbet af 2011 har en ekspertgruppe og en undersøgelse set på kvantificering af underudnyttede patenter i Europa, deres innovationspotentiale og styrker og svagheder ved et sæt af potentielle initiativer, herunder indførelse af et finansielt marked for intellektuelle ejendomsrettigheder. Konklusionerne på dette arbejde vil blive offentliggjort inden årets udgang⁶³. Med udgangspunkt i disse vil Kommissionen indlede en diskussion med medlemsstaterne i 2012 for at udforme de fremtidige foranstaltninger.

Innovations-EU drejer sig om at forfølge innovation i bred forstand, herunder nye forretningsmodeller, design og kreativitet og tjenesteydelsesinnovation. Dette kræver nye politikker og værktøjer, der er specifikt rettet mod at udnytte Europas kreative potentiale. I december 2011 opretter Kommissionen en alliance for de europæiske

⁵⁸ Innovations-EU-forpligtelse nr. 14.

⁵⁹ Se også Det Europæiske Råds konklusioner af 4. februar 2011, hvor Kommissionen opfordres til at undersøge mulighederne for at udvikle et instrument for intellektuelle ejendomsrettigheder for at styrke disses værdi.

⁶⁰ Meddelelse fra Kommissionen, "Et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder", KOM(2011) 287 endelig.

⁶¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af beskyttelse af et enhedspatent og forslag til Rådets forordning for så vidt angår gældende oversættelsesordninger, KOM(2011) 215 og 216 endelig.

⁶² Innovations-EU-forpligtelse nr. 22.

⁶³ Kommende rapporter fra ekspertgruppen og undersøgelsen på http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm.

kreative industrier⁶⁴, et politisk initiativ på tværs af sektorer, som vil intensivere den politiske dialog mellem nationale og regionale politiske beslutningstagere, afprøve nye værktøjer og sikre mere og bedre støtte til kreative brancher og andre brancher, der har gavn af de kreative brancher.

Endelig findes der en stigende efterspørgsel efter produkter, der rager op som følge af deres brugervenlighed og tiltrækningskraft. Kommissionen har oprettet det europæiske designfremmeråd⁶⁵, som vil fremsætte forslag med henblik på at styrke betydningen af design inden for de europæiske innovationspolitikker⁶⁶.

4.3. Fremskyndelse og modernisering af standardfastsættelse

Ensartede europæiske og internationale standarder, som vedtages hurtigt, er vigtige for at fremme innovation på markeder, der udvikler sig hurtigt. I juni 2011 fremlagde Kommissionen en standardiseringspakke⁶⁷, der havde til formål at modernisere den europæiske standardiseringslovgivning og -politik i lyset af nuværende og fremtidige udfordringer.

Standardiseringsprocesserne vil blive fremskyndet med 50 % med henblik på at reagere bedre på de behov, der opstår som følge af hurtige teknologiske fremskridt. Kommissionen og de europæiske standardiseringsagenturer drøfter i øjeblikket resultatindikatorer med henblik på at nå målene inden 2020. Standardiseringsbehovene vil kunne foregribes bedre gennem opstilling af prioriteringer i et årligt arbejdsprogram og gennem fremsynsstudier. Desuden vil pakken også omfatte en nem og hurtig måde at anerkende globale IKT-standarder på, hvilket får stadig større betydning, f.eks. for offentlige indkøbere i Europa. I 2013 vil Kommissionen iværksætte en uafhængig revision af det europæiske standardiseringsystem. Kommissionen fortsætter ligeledes arbejdet mod en bedre integration af standardisering i forskningsrammeprogrammet⁶⁸.

4.4. At bruge det offentlige indkøbskraft til innovation

Offentlige indkøb tegnede sig skønsmæssigt for 19,4 % af EU's BNP i 2009⁶⁹ og har et kolossalt potentiale til at trække EU-innovation ud på markedet, understøtte førende kunder og katalysatoreffekter og dermed give innovative virksomheder et forspring på de globale markeder. Men dette potentiale er kraftigt underudnyttet i EU. Ifølge en vurdering foretaget for nylig⁷⁰ anførte kun 22 % af de ordregivende myndigheder, at de medtog innovation i deres indkøbsstrategier og -procedurer.

Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne og regionerne skal afsætte øremærkede budgetmidler til offentlige indkøb af innovative produkter og

⁶⁴ Innovations-EU-forpligtelse nr. 19.

⁶⁵ Se medlemmerne: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/edii_en.htm.

⁶⁶ Innovations-EU-forpligtelse nr. 19.

⁶⁷ Meddelelse fra Kommissionen om en strategisk vision for europæiske standarder og forslag til forordning om europæisk standardisering, KOM(2011) 311 og 315 endelig.

⁶⁸ Innovations-EU-forpligtelse nr. 16.

⁶⁹ Europa-Kommissionen (2010): Public procurement indicators 2009.

⁷⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/indicators2009_en.pdf

Evalueringsrapport, SEK(2011) 853, juni 2011.

tjenesteydelser blev ikke taget op af Rådet, selv om det planlagte mål på 10 mia. EUR om året⁷¹ kun ville udgøre beskedne 0,44 % af de samlede offentlige indkøb i Europa. Men der er dog blevet gennemført nogle foranstaltninger. Spanien indførte f.eks. en 3 % kvote til offentlige indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser i sin lovgivning om offentlige indkøb fra den 8. juli 2011.

Kommissionen vil søge at reagere mere effektivt på sådanne udfordringer og fremsætter derfor i december 2011 sit forslag til en revision af EU-lovgivningen om offentlige indkøb, hvilket skulle lette indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser samt grænseoverskridende fælles indkøb.

Sideløbende har Kommissionen også lanceret pilotprojekter med tværnationalt samarbejde om indkøb af innovative produkter og tjenesteydelser. Disse projekter vil sammen med en feasibilityundersøgelse gøde jorden for en styrkelse og finpudsning af støtten på EU-niveau, navnlig i Horizon 2020, som vil hjælpe medlemsstaterne med at samle deres økonomiske og menneskelige ressourcer for at frigive potentialet ved offentlig efterspørgsel efter innovative løsninger.

5. STYRKELSE AF VORES POLITIKKER UDADTIL

I den moderne verden drejer konkurrence sig i stadig større grad om viden og innovation. Europas konkurrenter har taget strategiske skridt i denne retning, og innovation står højt på deres lister over nationale prioriteringer⁷².

En af ambitionerne med Innovations-EU er, at EU og medlemsstaterne skal behandle videnskabeligt samarbejde med tredjelande som et fælles anliggende og udvikle fælles strategier⁷³.

I henhold til disse forpligtelser har EU og medlemsstaterne inden for *Strategisk Forum for Internationalt Videnskabeligt og Teknologisk Samarbejde (SFIC)* udformet tre pilotinitiativer (sammen med Indien, Kina og USA).

Et fælles initiativ for EU/medlemsstaterne sigter mod at øge Europas tiltrækningssevne som destination for forskning, navnlig sammenlignet med USA. Ved at tiltrække toptalenter fra USA til Europa, tilbyde ekspertise og udnytte avancerede europæiske teknologcentre burde man kunne genoprette den transatlantiske mobilitet.

Der er ved at blive udformet en strategisk forsknings- og innovationsdagsorden sammen med Indien for at styrke det eksisterende bilaterale V&T-samarbejde. Et centralt aspekt sigter mod at skabe stærke forbindelser mellem europæiske og indiske ekspertisecentre med henblik på at udvikle levedygtige og innovative løsninger på samfundsmæssige udfordringer på områder som vand, biomasse, energi og sundhed.

⁷¹ Innovations-EU-forpligtelse nr. 17.

⁷² USA: <http://www.compete.org/about-us/initiatives/>
http://www.nsf.gov/about/performance/strategic_plan.jsp
Kina: <http://www.most.gov.cn/eng/index.htm>

⁷³ Indien: http://www.dst.gov.in/whats_new/press-release10/pib_10-3-2010.htm.
Innovations-EU-forpligtelse nr. 31.

I forhold til Kina er EU og medlemsstaterne i øjeblikket i færd med at identificere fælles prioriteringer med henblik på et mere koordineret multilateralt samarbejde med Kina og på at forbedre interoperabiliteten for bilaterale programmer, finansieringsordninger og regler (herunder spørgsmål om intellektuelle ejendomsrettigheder).

Disse pilotinitiativer er bygget på det nye strategiske partnerskab mellem EU og medlemsstaterne og vil forbedre vores strategiske samarbejde med vigtige partnerlande og styrke Europas forsknings- og innovationsresultater udadtil.

6. KONKLUSIONER OG NÆSTE SKRIDT

I 2011 har forskning og innovation været fremtrædende temaer i mange diskussioner mellem institutionelle interessenter. Der er iværksat konkrete foranstaltninger, og der er allerede eller vil snart blive fremsat forslag. Horizon 2020-forslagene omfatter Innovations-EU og bliver et vigtigt redskab til gennemførelse af forpligtelserne under Innovations-EU.

Blandt de 34 forpligtelser i Innovations-EU er to ikke blevet taget op: øremærkning af indkøbsbudgetter til innovative produkter og tjenesteydelser på nationalt plan og høring af arbejdsmarkedets parter om at bringe vidensøkonomien ud til alle beskæftigelsesniveauer på EU-niveau. Yderligere to foranstaltninger er forsinkede: screening af lovgivningsmæssige rammer og handlingsplanen for økoinnovation. Kommissionen vil intensivere sine bestræbelser på hurtigt at iværksætte de forsinkede aktiviteter og opfordrer medlemsstaterne til at intensivere deres bestræbelser på at øge efterspørgslen efter innovative løsninger gennem offentlige indkøb.

Innovations-EU er opbygget omkring tre forskellige typer af dynamik. For det første dynamikken med lovgivningsreformer, der betyder indførelse af en ny europæisk ramme for forskning og innovation. Der er gjort en imponerende indsats på EU-niveau for at fremrykke reformer med henblik på at muliggøre innovation. Baseret på en bredere høring af interessenter vil Kommissionen have fremsat alle de seks forslag til retsakter, der annonceres i Innovations-EU⁷⁴. Europa-Parlamentet og medlemsstaterne opfordres til at behandle de foreliggende og kommende forslag til retsakter hurtigt med henblik på at styrke innovation.

For det andet dynamikken med mobilisering af aktører på EU-niveau samt afprøvning og gennemførelse af nye instrumenter og innovationskoncepter. Disse supplerer den lovgivningsmæssige dynamik og fokuseringen på nye former for innovation (som f.eks. social innovation) eller på nye samarbejdsformer (som f.eks. europæiske innovationspartnerskaber). Der findes muligheder for at forblive på forkant med innovationen og gøre det muligt at overvåge, hvordan den udvikler sig. Også her blev der iværksat mange nye pilotprojekter og feasibilityundersøgelser i 2011, og der vil komme yderligere foranstaltninger i 2012.

⁷⁴ Horizon 2020, ny samhørighedspolitik, reform af lovgivningen om offentlige indkøb, en ny ordning for risikokapital, standardiseringspakken og forslag til retsakter om beskyttelse af enhedspatenter.

Endelig vil Innovations-EU's succes også afhænge af, hvorvidt det lykkes at mobilisere foranstaltninger på nationalt og regionalt niveau. Revisionen af de nationale reformprogrammer udgør et godt udgangspunkt for en stærk innovationsdynamik, men den vil kun bære frugt, hvis foranstaltningerne gennemføres konsekvent. EU's medlemsstater opfordres til at gøre mere for at prioritere forsknings- og innovationsinvesteringer og omsætte de politiske forpligtelser fra 2011 til handling, navnlig med henblik på at fortsætte reformer, der har til formål at øge effektiviteten af deres forsknings- og innovationssystemer og forbedre brugen af strukturfondene til forskning og innovation⁷⁵.

I 2012 vil Kommissionen fortsætte med at levere resultater inden for Innovations-EU, navnlig ved at præsentere de to resterende initiativer under Innovations-EU, der er planlagt til 2012, dvs. forslaget om rammen for det europæiske forskningsrum og den nye primære indikator⁷⁶. Den vil også præsentere en eksternt evaluering af det nyoprettede European Research and Innovation Advisory Board.

Sideløbende med de innovationspolitiske foranstaltninger, der er på vej, vil Kommissionen revidere den nuværende tilgang til innovation i andre EU-politikker og foreslå strategier med henblik på at integrere innovation i alle EU-politikker.

⁷⁵ Det Europæiske Råds konklusioner af 4.2.2011.

⁷⁶ Hurtigtvoksende innovative virksomheders andel af økonomien. Resultaterne af den første dataindsamling diskuteres i øjeblikket med medlemsstaterne. Der følger en ny dataindsamling i 2012.

Bilag: Fremskridt med forpligtelserne under Innovations-EU i 2011

Der findes flere oplysninger om de enkelte forpligtelser på: <http://i3s.ec.europa.eu/home.html>

	Forpligtelse under Innovations-EU	Frist	Status
1	Udarbejde nationale strategier for uddannelse af tilstrækkeligt mange forskere	2011	Planmæssig
2	Afprøve mulighederne for en uafhængig rangordning af universiteter	2011	Planmæssig
	Oprette "vidensalliancer" mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet		
3	Foreslå en integreret ramme af e-færdigheder	2011	Planmæssig
4	Foreslå rammer for det europæiske forskningsrum og støtteforanstaltninger	2012	Planmæssig
5	Opbygge de prioriterede europæiske forskningsinfrastrukturer	2015 – 60 %	Planmæssig
6	Forenkle og fokusere EU's fremtidige forsknings- og innovationsprogrammer på Innovations-EU	2011	Planmæssig
7	Sikre øget inddragelse af SMV i EU's fremtidige F&I-programmer		Planmæssig
8	Styrke det videnskabelige grundlag for politiske beslutninger gennem FFC Oprette et forum for fremadrettede aktiviteter		Planmæssig
9	Opstille en strategisk dagsorden for EIT	Medio 2011	Planmæssig
10	Indføre finansielle instrumenter på EU-niveau for at tiltrække privat finansiering	2014	Planmæssig
11	Sikre, at venturekapitalfonde kan operere på tværs af grænserne	2012	Planmæssig
12	Styrke sammensætningen af innovative virksomheder og investorer på grænserne		Planmæssig
13	Evaluere rammerne for statsstøtte til F&U&I	2011	Planmæssig
14	Indføre EU-patentet	2014	Planmæssig
15	Screenede de lovgivningsmæssige rammer inden for centrale områder	Start i 2011	Forsinket
16	Sætte fart i og modernisere fastsættelsen af standarder	Primo 2011	Planmæssig
17	Afsætte selvstændige nationale indkøbsbudgetter til innovation	Start i 2011	Ikke iværksat
	Oprette en vejledningsmekanisme på EU-niveau og lette fælles indkøb		Planmæssig
18	Forelægge en handlingsplan for økoinnovation	Primo 2011	Forsinket
19	Nedsætte et europæisk designfremmeråd	2011	Planmæssig
	Etablere en alliance for de europæiske kreative industrier		Planmæssig

20	Fremme åben adgang; støtte intelligente forskningsinformationstjenester		Planmæssig
21	Fremme samarbejdsforskning og vidensoverførsel		Planmæssig
22	Udvikle et europæisk vidensmarked for patenter og licenser	2011	Planmæssig
23	Beskytte imod, at intellektuelle ejendomsrettigheder anvendes konkurrencebegrænsende		Planmæssig
24/ 25	Forbedre brugen af strukturfondene til forskning og innovation	Start i 2010 Platform i 2012	Planmæssig
26	Iværksætte et pilotprojekt vedrørende europæisk innovation; fremme social innovation i den europæiske socialfond		Planmæssig
27	Støtte et forskningsprogram vedrørende den offentlige sektor og social innovation	Start i 2011	Planmæssig
	Pilotprojekt for en europæisk resultattavle for innovation i den offentlige sektor		
28	Høre arbejdsmarkedets parter om samspillet mellem vidensøkonomien og markedet		Ikke iværksat
29	Styre og fremsætte forslag til europæiske innovationspartnerskaber	2011	Planmæssig
30	Indføre integrerede politikker for at tiltrække globale talenter	2012	Planmæssig
31	Foreslå fælles prioriteringer og metoder for videnskabeligt samarbejde med tredjelande for EU og medlemsstaterne	2012	Planmæssig
32	Etablere globale forskningsinfrastrukturer	2012	Planmæssig
33	Gennemføre selvevalueringer af nationale forsknings- og innovationssystemer og identificere udfordringer og reformer		Planmæssig
34	Udvikle en primær indikator for innovation		Planmæssig
	Overvåge fremskridt ved hjælp af resultattavlen for Innovations-EU		